

Kříž a zmrtvýchvstání v práci

„Chceš být opravdu svatý? — Plň malé povinnosti každého okamžiku: dělej to, co máš, a soustřeď se na to, co děláš.“ Tak shrnul sv. Josemaría cestu, po níž máme kráčet, chceme-li posvětit svou běžnou činnost.

05.06.2019

Sv. Josemaría ve světle Božího vnuknutí do hloubky pochopil smysl práce v životě křesťana povolaneého

Bohem k tomu, aby se uprostřed světa ztotožnil s Kristem. Léta, která Ježíš strávil v Nazaretě, pro něj dostala hluboký význam, protože poznal, že v Ježíšových rukou se **práce – a stejně je tomu s prací, kterou vykonávají milióny lidí po celém světě – mění v božské poslání, ve výkupnou činnost, v cestu spásy** .¹

Vědomí, že křesťan se křtem stává Božím dítětem a dostává účast na kněžství Ježíše Krista, ho přivedlo k tomu, aby v Ježíšově práci spatřoval vzor lidské práce: živý vzor, který se má do nás vtisknout a který nemá být jen příkladem k napodobování. Křesťan je volán k tomu, aby pracoval spíše *v Kristu* než *jako Kristus* . Má být s Kristem životně spojen.

Nad Pánovou prací v Nazaretě bychom se proto měli pečlivě zamýšlet. Pouhý povrchní pohled

nestačí. Je důležité uvažovat o spojení jeho každodenní práce s obětí jeho života na kříži, jeho zmrtvýchvstáním a nanebevstoupením, protože jedině tak objevíme, že jeho práce – stejně jako ta naše v té míře, v jaké jsme s ním spojeni – má vykupitelskou a posvěcující hodnotu.

V Nazaretě a na Kalvárii

Člověk byl stvořen proto, aby miloval Boha, a svou lásku k němu má projevovat v poslušném plnění jeho vůle. Již na počátku však Boha neposlechl a vinou své neposlušnosti vstoupil do světa bolesti a smrti. Boží Syn proto na sebe vzal lidskou přirozenost, aby napravil tento hřích tím, že svou lidskou vůlí dokonale poslechl vůli Boží. **Jako se totiž celé množství stalo neposlušností jednoho člověka hříšníky, tak zase poslušností jednoho se celé množství stane spravedlivými.** ² _

Kalvárská oběť je dovršením Kristovy poslušnosti vůči Otci: **Byl poslušný až k smrti, a to k smrti na kříži.**³ Tím, že Kristus dobrovolně přijal bolest a smrt, která se nejvíce přičí přirozené lidské touze, svrchovaným způsobem dal najevo, že nepřišel, aby plnil svou vůli, ale Vůli toho, který ho poslal.⁴ Pánovo utrpení a smrt na kříži však není jen nějakým osamoceným projevem poslušnosti z Lásky. Je svrchovaným vyjádřením plné a naprosté poslušnosti, která byla v různých podobách přítomná v celém jeho životě: **Tady jsem, abych plnil, Bože, tvou vůli.**⁵

Když Ježíše jako dvanáctiletého našli Maria s Josefem po třech dnech hledání mezi učiteli v chrámu, řekl jim: **Nevěděli jste, že já musím být v tom, co je mého Otce?**⁶ O jeho skrytém životě evangelium nic víc neříká, jen to, že byl Josefa a Marie poslušen – **poslouchal je**⁷ – a že pracoval – **byl tesařem.**⁸

Přesto však Ježíšova slova v chrámu léta, která v Nazaretě strávil, osvětlují. Naznačují, že když poslouchal své rodiče a pracoval, věnoval se tomu, co bylo jeho Otce – plnil Boží vůli. Jako se svým pobytem v chrámu nezdráhal tři dny trpět (*tři* jako ve velikonočním triduu), protože věděl o utrpení svých rodičů, kteří ho s úzkostí hledali, tak se nezdráhal přijmout obtíže spojené s plněním povinností v práci a běžném životě.

Ježíšova poslušnost v Nazaretě nebyla o nic menší než vnitřní ochota, s níž vydal svůj život na Kalvárii. Vkládal do ní veškerou svou lidskou energii a v každém okamžiku se plně ztotožňoval s Boží vůlí. Na Kalvárii projevil svou poslušnost tím, že prolil všechnu svou krev, v Nazaretě pak tím, že svou krev proléval po kapkách ve své každodenní řemeslné práci, když

vyráběl nástroje pro obdělávání půdy a pro domácnost.

Bylfaber, filius Mariae (Mk 6,3), tesař, syn Marie. A byl to Bůh, který přišel, aby vykoupil lidské pokolení a všechno přitáhl k sobě (Jan 12,32).⁹ Vykupitelskou hodnotu Ježíšova života v Nazaretě nelze pochopit bez spojitosti s křížem, aniž bychom porozuměli tomu, že svou každodenní prací Ježíš dokonale plnil vůli Otce a že tak činil z Lásky, s přáním dovést svou poslušnost na Kalvárii k dokonalosti.¹⁰ —

Pán ve vrcholném okamžiku kalvárské oběti obětoval celý svůj život, tedy i nazaretskou práci. Kříž je *posledním kamenem* jeho poslušnosti, je jako vrcholový kámen v klenbě katedrály podpíraný ostatními kameny, které sám svou vahou drží pohromadě. Tak i Ježíšovo plnění Boží vůle v obyčejném životě v sobě ukrývá

veškerou sílu poslušnosti kříže, v níž zároveň vrcholí, podpírá ji a skrze ni se pozvedá k Otci v podobě vykupitelské oběti za všechny lidi.

Plnění povinnosti

Kdo chce jít za mnou, ať zapře sám sebe, den co den bere na sebe svůj kříž a následuje mě.¹¹ Následovat Krista v každodenní práci znamená pro křesťana plnit Boží vůli se stejnou poslušností jako Kristus, tedy **usque ad mortem**, až k smrti.¹² Neznamená to jen, že má být připraven raději zemřít, než aby zhřešil. Znamená to mnohem víc. Křesťan se má snažit neustále *odumírat své vlastní vůli* a vzdávat se toho, co *sám chce*, aby se mohl ztotožnit s vůlí Boží.

Ježíš přijal svou lidskou vůlí všechny dobré a správné sklony naší přirozenosti a nabídl je Otci v Getsemanské zahradě, když se modlil: **Avšak ne má vůle ať se**

stane, ale tvá .¹³ Jenže naše vůle tíhne také k sobectví a nezřízené sebelásce. Pán v sobě tyto špatné sklony neměl, ale na kříži je vzal na sebe, aby nás vykoupil, a my tak nyní můžeme s pomocí jeho milosti nabídnout Bohu boj z lásky proti sobectví. Chceme-li se ztotožnit s Boží vůlí, musíme nakonec se sv. Pavlem dojít k závěru: **Spolu s Kristem jsem ukřižován** .¹⁴

Musíme se odevzdat úplně, musíme se zapřít úplně: je třeba, aby oběť byla celopalem .¹⁵ Nejde o to zřít se ideálů a ušlechtilých plánů, ale podřít je plnění Boží vůle. Bůh chce, abychom z darů, kterými nás obdařil, vytěžili co nejvíce užitku. Poslušnost a obětování vlastní vůle v práci spočívá v tom, že tyto dary použijeme pro jeho slávu a pro službu druhým, ne pro to, abychom se jimi chlubili a zneužívali je ve vlastní prospěch.

A jak chce Bůh, abychom tyto dary používali? Co máme dělat, abychom ve své práci plnili jeho vůli? Na tuto otázku existuje velice krátká odpověď, je však třeba správně jí porozumět: Bůh chce, abychom plnili své povinnosti. **Chceš být opravdu svatý? — Plň malé povinnosti každého okamžiku: dělej to, co máš, a soustřeď se na to, co děláš.** ¹⁶

Boží vůle se projevuje v povinnostech běžného života. Plnění povinností ze své přirozenosti vyžaduje podřízení vlastní vůle tomu, co je třeba udělat, což je pro poslušnost dítěte Božího zásadní. Nejvyšším měřítkem jeho chování totiž nejsou vlastní záliby, sklony nebo nálady, ale to, co chce Bůh, tj. aby plnil své povinnosti.

Jaké? Bůh nám již na počátku určil práci za povinnost, a proto musíme začít bojem proti lenosti. Tato všeobecná povinnost pak u každého

dostává svou konkrétní podobu podle povolání, které vykonává – ve shodě s *profesionálním povoláním*, které je součástí jeho povolání nadpřirozeného – ¹⁷ a ke kterému se váží určité specifické povinnosti. Patří mezi ně jak všeobecné povinnosti spjaté s profesní morálkou, pro život křesťana zcela zásadní, tak i jiné, které se odvíjí od konkrétní situace každého jednotlivce.

Plnění těchto povinností je Boží vůlí, protože Bůh stvořil člověka, aby svou prací zdokonaloval svět. ¹⁸ V případě běžných věřících to znamená, že mají svou časnou činnost vykonávat dokonale, ve shodě s jejími vlastními pravidly, a pro dobro lidí, rodiny a společnosti. Toto dobro lze objevit pomocí rozumu a ještě plněji a jistěji pomocí rozumu osvětleného živou vírou, **vírou, která se projevuje láskou**. ¹⁹ Postupovat takto při plnění Boží vůle znamená mít *dobrou vůli*.

To někdy může vyžadovat hrdinství, přičemž vytrvalost v každodenních maličkostech zcela jistě hrdinstvím je. Bůh však takové hrdinství stvrzuje radostí a pokojem srdce: **Na zemi pokoj lidem dobré vůle** ²⁰; **Hospodinova ustanovení jsou pro radost srdci** .²¹

Křesťanským ideálem v plnění povinností není jakýsi *plnitel* – člověk striktně plnící své právní povinnosti. Pro Boží dítě představuje povinnost mnohem širší a hlubší pojem, protože je přesvědčen, že jeho povinností je především láska, která je prvním přikázáním Boží vůle. Proto se snaží pracovně právní povinnosti plnit z lásky a s láskou. Snaží se je dokonce plnit co nejlépe, aniž by se domníval, že tím přehání. Vždyť Ježíš Kristus za nás vydal svůj život! Jelikož je tato láska (Božích dětí) jádrem svatosti, je pochopitelné, proč sv. Josemaría učil, že svatost lze

shrnout do plnění povinností každého okamžiku.

Hodnota námahy a únavy

Práce sama o sobě není utrpením ani prokletím ani trestem: ti, kdo to tvrdí, nečetli dobře Písmo svaté .

²² Bůh stvořil člověka, aby obdělával a střežil zemi,²³ a až po jeho hříchu mu řekl: **V potu tváře budeš jíst svůj chléb .**²⁴ Trestem za hřích není práce sama o sobě, ale únava, která práci provází. Bůh ve své moudrosti proměnil únavu v nástroj vykoupení a její přijetí tvoří nedílnou součást poslušnosti Boží vůli. Poslušnost v plnění každodenních povinností má tedy vykupitelskou hodnotu. ***Když obětujete Bohu práci, odpočinek, radost a protivenství dne, celopal vašich těl zmožených vytrvalou snahou sloužit, uplatňujete s plně laickou mentalitou kněžského ducha. To vše je hostia viva, santa,***

oběť milá Bohu: to je vaše duchovní bohoslužba (Řím 12,1).²⁵

Křesťan se proto v práci nevyhýbá oběti, nerozčiluje se kvůli námaze a nezanedbává plnění svých povinností, i když se mu do nich nechce nebo je unavený. V obtížích vidí Kristův kříž, který dává jeho práci vykupitelský smysl. Vidí kříž, který ***volá po ramenech, která by ho nesla***.²⁶ Zakladatel nám k tomu dává osvědčenou radu: ***Než začneš pracovat, polož na svůj stůl nebo vedle svého pracovního nářadí křížek. Někdy se po něm poohlédni. Když se začne dostavovat únava, tvůj zrak se obrátí k Ježíšovi a načerpáš novou sílu, abys pokračoval v plnění svého úkolu***.²⁷

Boží dítě se nenechá zdeptat ani neúspěchy. Svou nadějí a potěšením totiž nevkládá do úspěchu, protože vykupitelská hodnota jeho práce nezávisí na pozemských vítězstvích,

ale na láskyplném plnění Boží vůle. Nezapomíná, že Ježíš v Nazaretě plnil Boží vůli aktivní prací a že svou poslušnost završil utrpením na kříži. Vrchol onoho **ne má, ale tvá vůle se staň**,²⁸ nespočívá v realizaci toho či onoho lidského plánu, ale v utrpení dovedeném až k smrti v naprosté odevzdanosti Bohu Otci.²⁹ S Kristem se tedy podílíme na vykoupení ani ne tak tím, co děláme – naší prací a iniciativou –, jako spíš tím, co vytrpíme, když Bůh dovolí, abychom ve svém životě silněji pocítili **jho, které netlačí a břemeno, které netíží**.³⁰

Sv. Josemaría vysvětluje tuto lekci svatosti slovy, z nichž je cítit jeho vlastní zkušenost. ***Nezapomínejme však, že být s Ježíšem znamená také dotýkat se jeho kříže. Když se svěříme do Božích rukou, Bůh na nás dopustí často bolest, osamělost, protivenství, křivá obvinění, pomluvy, posměch***

domácích i cizích, protože nás chce utvářet podle svého obrazu a podoby. Dopouští, aby nás lidé nazývali blázny a považovali nás za hlupáky. Nastal čas milovat pasivní umrtvování (...). A ve chvílích pasivního očišťování, bolestných, těžkých chvílích sladkých i hořkých slz, které se snažíme skrývat, se budeme uchylovat do těchto přesvatých ran, abychom se očistili, abychom se osvěžili spasitelnou krví, abychom nabrali sil. Přispěcháme jako holubice, které, jak říká Písmo (srov. Pís 2,14), nalézají v bouři úkryt v rozsedlinách skály. Schováme se v tomto úkrytu a najdeme Kristovo důvěrné přátelství. A poznáme, jak lahodný má hlas a jak půvabnou má tvář (srov. Pís 2,14).³¹

Světlo vzkříšení

Poté, co sv. Pavel v listu Filipanům napsal, že Ježíš Kristus byl **poslušný až k smrti, a to k smrti na kříži**,³² dodal: **A proto ho Bůh povýšil**.³³ Pánovo povýšení, zmrtvýchvstání a výstup do nebe, kde sedí po pravici Boha,³⁴ jsou neoddělitelné od jeho poslušnosti na kříži, a spolu s křížem vrhají silné světlo na Ježíšovu práci v Nazaretě a tedy i na naši každodenní práci.

Ježíšův život v Nazaretě byl zároveň lidský i božský, nejen lidský. Byl to život Božího Syna, který se stal člověkem. I když se jeho život stal nesmrtelným a byl oslaven až po jeho zmrtvýchvstání, ukázal Ježíš svou slávu, po léta skrytou v Josefově dílně, na okamžik již při svém proměnění. Ten, kterého vidíme, jak jako tesař lopotně a v potu tváře plní své povinnosti, je Boží Syn, který se stal člověkem. Je plný milosti a pravdy³⁵ a ve svém nejsvětějším lidství prožívá nový, nadpřirozený

život, život podle Ducha svatého. Ten, kterého vidíme z poslušnosti Boží vůli podrobovat se požadavkům práce, poslouchat rodiče a společenské autority, je ten, kterého vidíme s mocí a slávou vystupovat na nebesa jako Krále a Pána celého vesmíru. Jeho vzkříšení a nanebevstoupení nám dává poznat, že nazaretská práce, poslušnost a únava sice představovaly náročnou oběť, ale že tato oběť vůbec nebyla temná a smutná, ale naopak zářivá a vítězná jako nové stvoření.

Jako Kristus byl vzkříšen z mrtvých Otcovou slávou, tak i my teď musíme žít novým životem .³⁶
Také my můžeme žít uprostřed světa ***zbožštěni a mít celý den před očima Krista***,³⁷ protože i když jsme byli mrtví pro své hříchy, Bůh nás přivedl k životu zároveň s Kristem. Milostí jste spaseni. Když vzkřísil Krista Ježíše, vzkřísil zároveň s ním i nás, a když vykázal jemu

místo v nebi, vykázal je zároveň i nám .³⁸ Bůh povýšil nejsvětější lidství Ježíše Krista pro jeho poslušnost, abychom my žili novým životem vedeni Boží Láskou a umírali vlastní nezřízené sebelásce. Když jste s Kristem byli vzkříšeni, usilujte o to, co pochází shůry, kde je Kristus po Boží pravici. Na to myslíte, co pochází shůry, ne na to, co je na zemi. Jste přece už mrtví a váš život je s Kristem skrytý v Bohu .³⁹

Když budeme v práci vytrvale plnit z lásky a s láskou Boží vůli, Bůh nás povýší spolu s Kristem, a to ne až na konci časů: již nyní nám dává zástavu slávy skrze dar Ducha svatého. ⁴⁰ Díky Duchu svatému se naše práce proměňuje v cosi svatého, my sami jsme posvěcováni a svět začíná být obnovován. *V témže světle, které k nám proniká z Kristova zmrtvýchvstání, nalézáme vždycky světlo nového života, nového dobra, jakoby příslib nového nebe a nové*

země (2 Petr 3, 13; Zj 21, 1), na kterých má člověk a svět účast právě prostřednictvím námahy spojené s prací (...). V tomto kříži a námaze se odhaluje nové dobro, které má v práci počátek .⁴¹

Spolu s poslušností kříže a s radostí ze vzkříšení – z nového nadpřirozeného života – má být v láskyplném plnění Boží vůle v práci přítomna také svrchovanost nanebevstoupení. Dostali jsme svět jako dědictví, abychom všechny časné skutečnosti přetvářeli podle Boží vůle. **Všecko je vaše. Vy však patříte Kristu a Kristus Bohu .⁴²**

V tom je síla vykupitelské lásky Božího dítěte a nezaměnitelný styl jeho práce. ***Věnuj se svým pracovním povinnostem z lásky, dělej vše z lásky, znovu to opakuj, a zjistíš — právě proto, že miluješ, kdybys zakoušel hořkost neporozumění, nespravedlnosti,***

***nevděku a dokonce lidského
nezdaru — jak je tvoje práce
báječná. Sladké ovoce, semeno
věčnosti!*** ⁴³ —

Ve spojení s mešní obětí

Pánova oběť na kříži, zmrtvýchvstání a nanebevstoupení tvoří jednotu *velikonočního* tajemství, přechod z časného života do života věčného. Pánova práce v Nazaretě je vykupitelská a posvěcující, protože je spojená s tímto velikonočním tajemstvím.

Tato skutečnost je v životě Božích dětí přítomná díky mši svaté, která „nezpřítomňuje pouze tajemství Spasitelova utrpení a smrti, nýbrž i jeho vzkříšení“. ⁴⁴ „Tato oběť je natolik rozhodující pro spásu lidského pokolení, že Ježíš Kristus ji dovršil a vrátil se k Otci teprve poté, co nám zanechal způsob, jak se na ní podílet, jako kdybychom při ní byli přítomni.“ ⁴⁵ —

Díky mši může být naše práce prodchnuta poslušností až k smrti, protože Kristovým vzkříšením jsme dostali nový život, a jeho nanebevstoupením jako Krále a Pána nebe i země nám byla dána moc nade vším. Nejenže svou práci můžeme při mši obětovat, my také můžeme z práce mši učinit. ***Všechna lidská díla jsou uskutečňována jakoby na oltáři a každý z vás ve spojení kontemplativních duší slouží svou mši, která trvá dvacet čtyři hodin až do následující mše, která potrvá dalších dvacet čtyři hodin, a tak až do konce našeho života***.⁴⁶ Tak jsme v práci ***druhými Kristy, samotnými Kristy***.⁴⁷

Javier López

1 Sv. Josemaría, *Rozhovory*, č. 55.

2 Řím 5,19.

3 Flp 2,8.

4 Srov. Jan 6,38; Lk 22,42.

5 Žid 10,7; Žl 40,8–9.

6 Lk 2,49.

7 Lk 2,51.

8 Mk 6,3. Srov. Mt 13,55.

9 *Jít s Kristem*, č. 14.

10 Srov. Mk 10,33–34; Lk 12,49–50.

11 Lk 9,23.

12 Flp 2,8.

13 Lk 22, 42.

14 Gal 2,19.

15 *Cesta*, 186.

16 *Tamtéž*, 815.

17 Sv. Josemaría, *Rozhovory*, č. 60.

18 Srov. Katechismus katolické církve, č. 302.

19 Gal 5,6.

20 Lk 2,14.

21 Žl 19, 9.

22 *Jít s Kristem*, č. 47.

23 Srov. Gn 2,15.

24 Srov. Gn 3,19.

25 Sv. Josemaría, Dopis 6–V–1945, č. 27, in: Ernst Burkhardt y Javier López, *Vida Cotidiana y santidad en la enseñanza de san Josemaría*, sv. III, Rialp, Madrid 2013, s. 109.

26 *Cesta*, č. 277.

27 Sv. Josemaría, *Via Crucis*, XI. zastavení, b. 5.

28 Lk 22, 42.

29 Srov. Lk 23, 46; Mt 27, 46.

30 Srov. Mt 11, 30.

31 Sv. Josemaría, *Boží přátelé*, č. 301–302.

32 Flp 2, 8.

33 Tamtéž. 2, 9.

34 1 Pe 3, 22. Srov.. Mt 26, 64; Žid 1, 13; 10, 12.

35 Jan 1, 14.

36 Řím 6, 4.

37 Srov. sv. Josemaría, *Jít s Kristem*, č. 8.

38 Ef 2, 5–6.

39 Kol 3, 1–3.

40 Srov. 2Kor 1, 22; 5, 5; Ef 1, 14.

41 Jan Pavel II., enc. *Laborem exercens*, 14–IX–1981, č. 27.

42 1 Kor 3, 22–23.

43 Sv. Josemaría, *Boží přátelé*, č. 68.

44 Jan Pavel II., enc. *Ecclesia de Eucharistia*, 17–IV–2003, č. 14.

45 Tamtéž, č. 11.

46 Sv. Josemaría, Poznámky z rozjímání, 19–III–1968, cit. in: Javier Echevarría, Pastýřský list 1–XI–2009.

47 Sv. Josemaría, *Jít s Kristem*, č. 106.

.....

pdf | dokument generován automaticky
z <https://opusdei.org/cs-cz/article/kriz-a-zmrtvychvstani-v-praci/> (24.03.2026)